

U P P L A N D

År s b o k

för medlemmarna i
Upplands Fornminnes-
förening

1948

U P P L A N D S
F O R N M I N N E S F Ö R E N I N G S
F Ö R L A G

R e d a k t i o n :

NILS SUNDQUIST
(Årsbokens redaktör)

NILS ÅLENIOUS

H E L G E G A D

UPPSALA 1948

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI AB

*F*ÖR *UPPLANDS FORNMINNESFÖRENING* är det glädjande att hembygdsrörelsen är livlig i vårt landskap. Hembygdsföreningarna nedlägga som regel ett mycket energiskt och målmedvetet arbete för att åt eftervärlden rädda både andliga traditionsvärden och kulturhistoriskt värdefulla ting. Detta arbete må vi uppskatta och värdera än mer, då vi vet, att föreningarna ofta arbeta under ekonomiskt synnerligen blygsamma förhållanden.

Flera av föreningarna ha redan hunnit med att uppföra åt sig egna hembygdsmuseer och hembygdsgårdar, där medlemmarna kunna samlas till studium och samkväm. Man kan ej nog understryka vikten av att en förening har en fast samlingspunkt i form av en dylik hembygdsgård. Årets arbetsprogram ger sig härigenom på ett naturligt och påtagligt sätt, föreningen får frågor att behandla, som ej kunna förbigås. Dylika gemensamma problem kan ofta vara det bindemedel, som håller ihop föreningen. Erfarenheten visar att en förening, som disponerar över en aldrig så liten »egendom», står fastare än den som är helt utan sådan.

Alltmera börjar nu det arbetssättet hos »egendomsfria» hembygdsföreningar att tillämpas att en inventering göres av vad trakten har att bjuda av kulturhistoriskt intresse. Man hör sig för runt i gårdarna vad som finnes och i regel kunna stora upptäckter göras. Oftast tycker folk det är roligt att med något föremål, någon gammal möbel, tavla, en samling verktyg, husgeråd av ålderdomlig art, kläder av äldre snitt m. m. bidra till den gemensamma bygdeutställningen. Lokal för dylika brukar oftast vara skolsalen. Den som varit med på åtskilliga dylika »vernissager» kan intyga med vilket levande intresse bygdens befolkning deltar i kulturhändelsen. Flera sådana utställningar ha tillkommit för att ge ram till en kurs, där genom föreläsningar mitt bland de samlade föremålen dessamma inställts i sitt lokalhistoriska och stilhistoriska sammanhang.

Vi ha här velat peka på ett sätt för hembygdsföreningar att ge sin befolkningskrets insikter och kunskaper i bygdens framfarna liv. Det blir ett både roligt och intressant arbete då var och en liksom får vara med och bidra. Fornminnesföreningen anser att dylika initiativ äro mycket välkomna i de uppländska bygderna, i synnerhet som det ofta visar sig att utställningar av antydd art leda till förverkligandet av drömmen om »ett eget hem».

Samtidigt vilja vi understryka vikten av att de insamlade och utställda föremålen beskrivas och förtecknas, helst tillsammans med ett foto eller teckning, i en katalog att bevaras hos föreningen. Härigenom kan föreningen även göra vetenskapen en stor tjänst. Ty när bygdehistoriken en gång skall sammanställas är en dylik beskrivande katalogförteckning av fullkomligt omistligt värde.